

Maidanlased: tarmukus pä

Eile lõppes viie ukrainlase taastusravi Haapsalus. Kodumaale lendavad Maidanil haavata saanud pühapäeval.

Urmas Lauri
urmas.lauri@le.ee

Eile olid Andrij Hruslay, Oleksii Renkas ja Denis Strashnyi viimast päeva Haapsalus. Täna ollakse juba Tallinnas ja pühapäeval sõidetakse koju.

Eestis olid nad natuke vähem kui kuu aega. Nädal oldi Tallinnas, kaks nädalat Haapsalu taastusravihaiglas.

Mida loodate koju jõudes eest leida?

Denis Strashnyi: Ootus on sõita koju, sinna, kus on meie lähedased, kus on kõik meile omane, kuid kus keeb nagu katlas. Ootus on jõuda riiki, mida ehitatakse üles, mida alles formeeritakse.

Kahjuks pole praegu just kerge aeg, kuid kui see on saabunud, tuleb meil midagi ette võtta, kaasa lüüa. Soov on saada tagasi oma roopasse ja teha seda, mida peab tegema — ehitada oma tulevikku. Niisama istuda me ei saa, ei või, sest nooruses on jõud.

Hirmu pole?

Oleksii Renkas: Hirm selle ees, et Ukraina on nii palju muutunud? Ei! Ei ole. Oleme veendunud, et kõik on kodus nii, nagu ta meist jäi, kuid tegelikult on kõik ilmselt veel paremgi.

Sellest, mida Venemaa Ukrainas teeb, ollakse Eestis ärevil.

Denis: See, mis peab juhtuma, see ka juhtub. Tulevikku pole vaja karta. Tuleb karta passiivset suhtumist tulevikku. Kui inimesed Maidanil oleksid kartnud, poleks mitte midagi toimunud. Aga inimesed andsid endale selgelt aru, mida nad peavad tegema, ja nad tegidki. See andis meile võimaluse võita. Kui meil oleks olnud hirm, oleks kõik kokku varisenud.

Mina olen hoopis mures, et ma olen siin liiga pikalt puhunud. (Naeravad)

Kuidas Ukraina edasi areneb? Varsti on teil presidendivalimised. Kui ühtsed on Maidani inimesed praegu?

Denis: Me oleme kuu aega Eestis olnud ja enne seda olime nädalakesest kolm [Ukrainas] haiglas. Seega seda, milline on Maidani rahva meelsus praegu, on mul raske hinnata.

Kahjuks on Ukrainas rahvas ja võim alati eri leeris olnud. Nii on ka praegu, et pole kandidaati, kelle kohta võiksime öelda, et see on meie inimene. Arvan, et õigem oleks panna kõigile kandidaatidele ühtsed tingimused, et kui saad presidendiks, teed seda, seda ja seda. Programmi peaks seadma rahvas.

Mis saab kolmest idapoolsest Ukraina oblastist?

Oleksii: Mingi 150 inimeseline jõuk, kes vallutab riigiasutuse, ei väljenda vähimalgi määral rahva tahtmist. See pole ju Maidan, kus oli tuhandeid inimesi. Meie sisenesime riigiasutustesse korralikult, ei lõhknud, ei peksnud ega lammutanud midagi.

Donetskis on kõik teisiti. Sealased asutused vallutati, tassi tühjaks ja peksti rusudeks.

Denis: Usun, et Krimm tuleb üsna varsti [Ukraina koosseisu] tagasi. Ja oblastite pärast ma eriti ei muretse, sest Ukraina oli Ukraina ja jääb ka oma territooriumilt selleks. Kui keegi arvab, et ta võib 21. sajandil hakata piire muutama, siis teda karistatakse selle eest karmilt.

Muidugi meie suur vend [Venemaa] laguneb tükkideks, sest ta mädaneb seestpoolt. Aga las ta mädaneb, meie seisame enda eest. See on meie territoorium, need on meie inimesed.

Ma tean paljusid toredaid inimesi Krimmist, samuti Donetskist, Luganskist, Harko-

vist. Muuseas, Harkov oli üldse Ukraina esimene pealinn. See on meie territoorium. Keegi ei kavatse seda ära anda. Me oleme seal kogu aeg olnud. See, kes tuleb mõõgaga, selle läbi ka kannatab.

Mis teiega Maidanil juhtus?

Oleksii: 18. veebruaril Maidanil sain kuuli käelabasse, kondid purunesid. Kui ma Eestisse tulin, ei liikunud mul näpud, aga Eesti arstid on mind nii korralikult lappinud, et käsi liigub praegu normaalselt.

Andrij: Mina sain haavata 20. veebruaril. Siis, kui snaiprid tapsid inimesi. Tassisimesõpradega haavatuid ja surnuid varju. Ühe kilbi taga lebas poisike.

Jooksin teda päästma. Silmanurgast nägin, et granaat. Polnud enam pääsu, see plahvatas jala kõrval. Killud purustasid jala.

Tulin karkudega siia, kuid siit lahkun juba omal jalal.

Denis: Oleksiil on jalas kuus polti ja metallkarkass.

Olen operaator, dokumentalist. Filmisime iga päev Maidanil. 18. veebruaril, kui toimus Maidani puhastamine meelevaldajatest, olin kaamera taga tulejoonel Institutskaia tänaval, seal, kus tegutses miilits. Mul oli vaja selgust saada, kui palju neid seal on ja milliste meetoditega rahvast laiali pekstakse. Nägin, kuidas mind tulistati, mul on ka kaader hetkest, mil kuul mind puusa tabas. Jätaksin valule vaatamata veel veerand tundi filmimist. Ametiühingute maja polnud miilitsad veel vallutanud ja mind viidi sinna varjule. Seal ömmeldi haav kinni, kuid kuul jäi sisse. Pärast olin veel õhtuni võttel. Alles nädala pärast saadeti mind minema.

Eestisse tulin karkudega, kuid praegu saan liikuda juba ilma valuta.

Millal film valmis saab?

Tegelikult teeme almanahhi, koos on juba mitu seeriat. Haapsalus tegelesingi monteerimisega. Tahaksin seda ülehomm [pühapäeval] esitleda. Otsustasime, et see dokumentaalfilm pole teles näitamiseks, vaid rohkem kitsale ringile.

Kui filmi lõpuks kokku saab, siis teeme kõik, et saaks seda võimalikult laiale ringile näidata.

Eestiski on poliitikuid, kes räägivad Ukraina kaika-meestest, bandeeralastest. Mis Ukrainas toimub?

Denis: Praegu käib Venemaal täielik suunamuutus. Kõik, mis on must, pole mitte hall, vaid valge, ja vastupidi. 180 kraadi muutus. Antifašism on neil fašism, vabadust nimetatakse orjuseks, vabastajaid okupantideks. Täpselt 180 kraadi.

Hakkasime võitlema lokaalse Krimmi banditsmiga. Selgus, et lokaalne Krimmi banditism on hiigelsuur koletis, kes tegelikult pesitseb Venemaal. Meie ei teadnud seda. Tirisime seda koletist näpust, kuid kohe järgnes käsi ja ilmus vastik peagi. Aga ma võin kindlalt öelda, et see pea juba mädaneb.

Venemaa roll... Varastada, röövida võimalikult rohkem, võtta inimestelt vabadus, et keegi oma peaga ei mõtleks.

Aga bandeeralastest. See on ju väga stiilne viis mängida rumalale inimesele. Need, kes räägivad bandeeralastest, ei tea tegelikult midagi [Stepan] Banderast. Nad ei tunne ajalugu, nad ei tea ta nimegi.

Kui hakkad kellegagi väitlema, öeldakse, et vaat teie [Ivan] Mazepa. Aga kui küsid, millal Mazepa elas [1639-1709], öelgu vähemalt aastasada, siis seda

Euromaid

Euromaidan on m...
duste ja rahutuste...
mis algas 21. nove...
2013 Ukraina peal...
Kievis.

Meelevaldustes...
400 000–800 000

Veriseimad päevad...
olid 18.–20. veebr...
snaiapid tapsid 76

Ülemraada tagan...
president Viktor...
Janukovõtši 22. v

17. märtsil kuuluta...
end iseseisvaks riik

ei teata. Propaganda...
tele pähe tagunud...
oli paha, et Mazepa...
Huvituge, lugege...
kujundage oma is...
mus. Siis on teie m...
hoopis teine. Siis...
kuidas on Venemaa...
da teid petnud.

Meie armastame...
ja meid ei saa võita

Kui palju te haig

Haapsaluga tutv...
Oleksii: Väga ilus...
hulik, huvitava arhi

tab

Svjata Vatra solist: keegi ei taha jälle elada Nõukogude riigis

Vaatamata sellele, et Andrij Hruslay (paremalt), Oleksii Renkas ja Denis Strashnyi said raskelt haavata, on nad nüüd paranenud ning väge täis uut ja paremat Ukrainat ehitama tõttama.

URMAS LAURI

Populaarse ansambli Svjata Vatra solist ukrainlane Ruslan Trochynskyi usub Ukraina tulevikku, sest rahvas ei lepi enam endise eluga.

Kui palju Te Eestis elades ja oma muusikat tehes jõuate jälgida, mis Ukrainas toimub?

Iga päev jälgin. Loen uudiseid, suhtlen sõpradega Ukrainas. Kõik, mida näen ja kuulen, paneb mu südame valutama. See on minu kodumaa, seal on minu sugulased ja sõbrad, ma pean teadma, kas nad on elus või mis on nendega juhtunud.

Minu isa elab Donetskis, seal on palju mu isapoolseid sugulasi. Praegune on väga pingeline etapp meie elus.

Suurema osa oma elust olen elanud Kiievis, 5. eluaastast peale. Olen Maidanil jalutanud-mänginud, minu konservatoorium on seal, ja see on nüüd tulekahjudest kannatada saanud.

Kas teie sugulasi-sõpru oli ka Maidanil?

Minu üks sugulane, muusik, esines Maidanil. Õigupoolest on Maidaniga seotud iga kiievlane. Kes ei seisa Maidanil, see kaitses oma piirkonda.

Kui hea ülevaate toimumust saab Eesti meedia kaudu, millist infot võiks rohkem olla?

Eestikeelne info on hea ja objektiviine, reporterid on ise kohapeal käinud ja hädid reportaažide teinud.

Seda ei saa öelda venekeelse Delfi kohta, seal on asju valges valguses näidatud.

Kui suhtlete Ukrainas elavate sugulaste ja sõpradega, mida nemad räägivad, kuidas asju näevad?

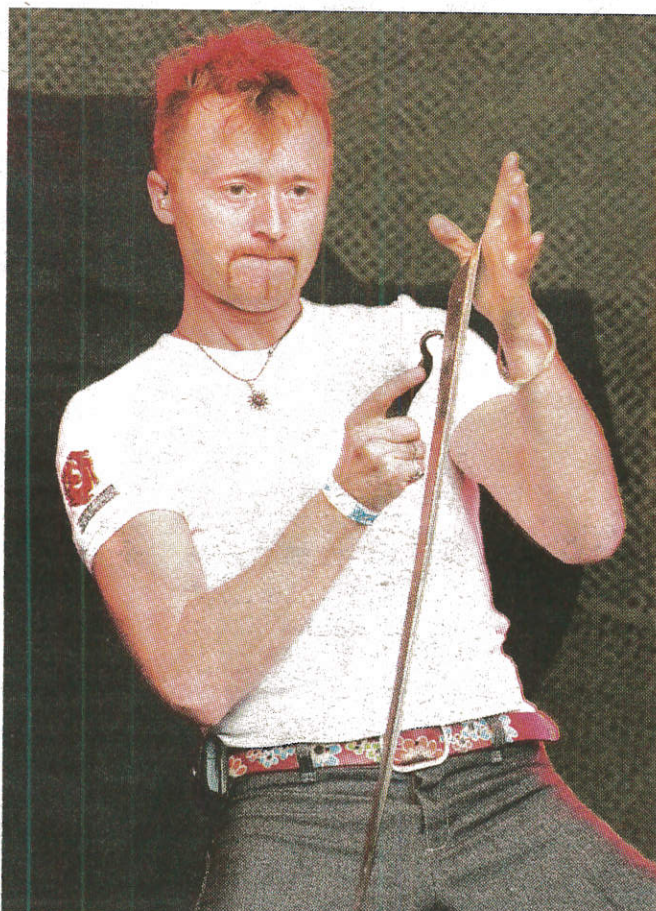
Inimesed tahavad, et Maidanilt alguse saanud protsess läheks lõpuni, et tuleksid oodatud ja soovitud muudatused, et riigi elu ei määraaks mitte oligarhid, vaid rahvas.

Positiivne on, et inimesed ei ole enam passiivsed pealtvaatajad, nad ei oota enam, et keegi teeks. Nad ise teevad.

Kui head on/olid Ukrainas suhted ukrainlaste ja venelaste vahel? Kas omavahel suheldi, kas oli vaenutsemist?

Nii nagu Eestis, on ka Ukrainas palju intelligentseid venelasi, kes hoolivad maast, kus nad elavad. Nad ei taha, et võrras võim sisse marsib.

On ka palju selliseid inimesi, keda võib nimetada nõukogude rahvaks ja keda vahepealsetel aastatel ei ole karvavõrdki muutnud. Need inimesed ei ole

Ruslan Trochynskyi üks leivanumbreid on vikatipillil mängimine. Foto tunamulluselt Hiiu Folgilt.

URMAS LAURI

TELEFONIUSUTLUS
Ruslan Trochynskyi

Svjata Vatra solist

10. aprillil

venelased, ukrainlased, eestlased jt — nad on nõukogude inimesed. Nad vaatavad siiani propagandakanaleid, mida isegi Venemaal ei taha keegi vaadata.

Krimmis ei kartnud mitte keegi, et ukrainlased võiksid venelasi ohustada. Kõik käis seal nii kiiresti, et keegi ei suutnud reageerida. Ei usutud, et nii võidakse toimida.

Paljud Krimmi venelased juba kahetsevad juhtunut, Venemaa ei suuda kõiki lubadusi täita. Krimmis ei ole tööd. Varsiti nad nutavad kõva häälega.

Peame valima oma presidendid ja vajalikud muudatused

ellu viima, nii et kõik saaksid aru — on rahu, majandus areneb ja elu edeneb.

Kas Krimm jääbki Venemaale?

Ei jää, loodame, et Ukraina saab Krimmi tagasi — Krimm on Ukraina osa.

Mis elu Ukrainas elatakse? Teie näeb enamasti vaid miitinguid ja suuri väljakuid täitvaid inimesi. Kui palju inimesed üldse tööl käivad?

Kõik käivad tööl. Osa teeb oma igapäevatööd, osa seisab selle eest, et riik ei vajaks tagasi endisse seisundisse.

Praegu tehakse isegi rohkem tööd kui varem. Enne löid paljud käega: olgu peale, kui ei ole tööd, siis ei ole, elan kuidagi ära. Nüüd on see muutunud.

Kuidas ukrainlased ise oma tulevikku näevad?

keelt, mida nad soovivad, aga austagu selle riigi seadusi, kus nad elavad.

Inimesed peavad arvestama, et Ukraina on üks. Ei ole vasakut ja paremat Ukrainat, Ida- ja Lääne-Ukrainat, ja nii see jääbki.

Tahan, et venelased ei näeks meis mitte vaenlast, vaid võrdset partnerit. Austan nende kultuuri, aga ei austa agressiooni.

Kas Ukraina tuleb oma probleemidega toime — valitsus ja sõjavägi on nõrgukesed, Venemaa pitsitab gaasiga, riigis on korruptsioon?

Usun, et tuleb toime, sest rahvas ei lepi enam endise eluga. Enne oli kõigil kõigest ükskõik, aga nüüd on inimesed muutunud. Nüüd kontrollib rahvas olukorda. Kui midagi taunimisväärt nähakse või tehakse, kutsutakse miilits, inimesed sekkuvad, takistavad.

Kas ise lähete presidendivalima ja kas on kandidaate, kelle poolt hääletada?

Lähnen valima — Eesti presidendit ma valida ei saa, aga Ukraina oma saan.

Kandidaate on palju, aga kelle poolt ma hääletan, ei ole veel otsustanud. Mulle meeldib Klõtško. Timošenkot ma ei

poolda. Olga Bogomolets on samuti naine, tark naine seejuures, aga selles riigis ei saa naine valitseda, kuigi ta võib olla meestest parem.

Sellele riigile on vaja teistsugust juhti, tarkusega selles riigis palju ei tee, jõudu on vaja.

Kui kaugele Venemaa Ukrainaga läheb?

Kahe lähema päeva jooksul selgub, mis edasi saab. Donetsk on pingeline olukord. Kõik on hõivamiseks valmis ja Venemaa toob jõude aina juurde.

Mida kõige rohkem kardate, et Ukrainaga juhtub?

Kõige halvem on, kui inimesed kaotavad usu, et nad suudavad ise midagi muuta.

Need, kes soovivad muutusi ja on selle eest nüüd juba kuid seisnud, neilt ei tohi ära võtta lootust. Inimestel peab säilima usk, et soovitud muutused toimuvad, mitte ei kao jälle ära; et luuserid ei saa võimule.

Soovin, et ei tuleks sõda. Kardan, et minu isa peab kätte võtma püssi, sest keegi ei taha jälle elada Nõukogude riigis.

Nii nagu meie vanaemad-vanaisad on tahtnud elada oma riigis oma rahva keskel koos oma lauludega — nagu elasime kunagi —, tahame seda ka meie.

Lehte Ilves

linn. Näha, et ajaloo linn.

Siit, haiglast, on imeline vaade merele.

Denis: Ühtki loojangut ei lasknud me mööda. Mina kui operaator saan sellest ekstaasi. Ja ilm on teil nii eriline, kord on udu, siis lumi, vihm, ere päike. Kui saabusime, oli meri veel jääs.

Poole rehabilitatsioonist moodustas ümbrus, loodus ja inimeste soe vastuvõtt. Haapsalu inimesed on omaette teema. Ah et te olete ravil, ah et Maidanil! Väga soojalt suhtusid meisse, tegid allahindlusi. Siin saadakse aru meie riigist, sellest, mille eest me seisame.

Kiitsite Haapsalut, aga kuhu minna Ukrainas?

Andrij: Krivoi Rog, Karpaadid, Askania Nova.

Oleksii: Põhimõtteliselt oleks hea Krimmis käia, aga...

Denis: Istuvad [Vene sõjaväelased] seal natuke ja lähevad minema. Tulge siis!

Lääne-Ukrainas on palju loomse, ka Ida-Ukraina oleks kriminaalse spordi huvilisele huvitav. Ja ärge unustage Odessat, seda imelise atmosfääriga linna. Mina kui kiievlane kutsun teid Kiievisse, 1500 aasta vanusesse linna.

Tule suveks tööle Uuemõisa Statoili

MÜÜJA-KLIENDITEENINDAJAKS

Paindlik tööaeg annab vabaduse!

Pakume Sulle:

- Põhipalka 580 eurot kuus bruto
- Isiklikku müügiboonust (lisaks palgale)
- Võimalust valida sobiv töökoormus
- Vaheldusrikast tööd lähedas meeskonnas
- Väljaõpet kohapeal

Kui töö meeldima hakkab, saad sügisel sobiva koormusega jätkata!

Vaata lähemalt ja kandideeri www.statoil.ee/tuletoole kuni 21. aprill 2014

Töö, mis viib edasi!

Statoil Fuel & Retail

